

DISPOSICIONS

DEPARTAMENT DE TERRITORI I SOSTENIBILITAT

RESOLUCIÓ TES/602/2021, de 2 de març, per la qual s'emet la declaració ambiental estratègica del Pla director d'infraestructures de transport col·lectiu 2021-2030 (exp. OAA20190044).

Fets

El 2 d'octubre de 2019, l'Autoritat del Transport Metropolità (ATM) de l'àrea de Barcelona va trametre pel registre electrònic EACAT al Servei de Plans i Programes de la Direcció General de Polítiques Ambientals i Medi Natural la sol·licitud del document d'abast així com la documentació del Pla director d'infraestructures de transport col·lectiu (en endavant PDI) 2021-2030, per tal d'iniciar el procediment d'avaluació ambiental estratègica. La documentació lliurada contenia el corresponent document inicial estratègic i el document d'avanç, que incloïa la diagnosi preliminar estratègica, els objectius i l'abast del PDI 2021-2030.

El 12 de març de 2020, el Servei de Plans i Programes de la Direcció General de Polítiques Ambientals i Medi Natural, un cop fetes les consultes a les administracions públiques afectades i al públic interessat d'acord amb la Llei 21/2013, de 9 de desembre, va emetre el corresponent document d'abast de l'estudi ambiental estratègic del PDI 2021-2030.

El 29 de juliol de 2020, el Consell d'Administració de l'ATM va aprovar inicialment el PDI 2021-2030 i l'estudi ambiental estratègic (en endavant EAE) corresponent, i conforme amb el que s'estableix a l'article 3.3 del Decret 466/2004, del 28 de desembre, relatiu a determinats instruments de planificació de la mobilitat i al Consell de Mobilitat, i a l'article 23.2 de la Llei 6/2009, del 28 d'abril, d'avaluació ambiental de plans i programes, els va sotmetre juntament amb la resta de la documentació a informació pública per un termini de 3 mesos a comptar de l'endemà de la data de la seva publicació en el *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya*.

El 5 d'agost de 2020, el Servei de Plans i Programes de la Direcció General de Polítiques Ambientals i Medi Natural va rebre de la Secretaria de Medi Ambient i Sostenibilitat la comunicació de l'ATM per a la sol·licitud d'aportacions i el 6 de novembre de 2020 va emetre el corresponent informe sobre l'aprovació inicial del PDI 2021-2030.

El 21 de desembre de 2020, l'ATM va trametre pel registre electrònic EACAT al Servei de Plans i Programes de la Direcció General de Polítiques Ambientals i Medi Natural la sol·licitud de la declaració ambiental estratègica del PDI 2021-2030, acompanyada de la documentació següent: memòria tècnica, plànols de proposta d'actuacions, estudi ambiental estratègic, document resum i document de procés de participació.

El 26 de febrer de 2021, el Servei de Plans i Programes de la Direcció General de Polítiques Ambientals i Medi Natural ha emès l'informe en què es proposa emetre la declaració ambiental estratègica amb caràcter favorable.

L'anàlisi tècnica de l'expedient feta pel Servei de Plans i Programes ha valorat el procediment d'avaluació ambiental estratègica que ha seguit el PDI, tenint en compte les determinacions establertes en el document d'abast, i el resultat de la informació pública i de les consultes efectuades.

En primer terme, val a dir que la documentació de l'expedient d'avaluació ambiental estratègica s'adequa a les disposicions de la Llei 6/2009, del 28 d'abril, d'avaluació ambiental de plans i programes, i de la Llei 21/2013, de 9 de desembre, d'avaluació ambiental, i el procediment d'avaluació ambiental ha permès integrar els aspectes ambientals rellevants en el Pla.

Segons s'exposa en el document resum i a l'informe d'al·legacions, després de l'aprovació inicial del PDI el 29 de juliol de 2020 es va obrir un període de 3 mesos d'informació pública durant el qual es va consultar les administracions afectades i les entitats del públic interessat, i a partir del qual es van rebre els informes de la

CVE-DOGC-A-21063049-2021

Direcció General de Qualitat Ambiental i Canvi Climàtic, per part del Servei de Vigilància i Control de l'Aire, emès el 3 de novembre de 2020, sobre la qualitat de l'aire, de l'Oficina Catalana del Canvi Climàtic, de 4 de novembre de 2020, i del Servei de Prevenció i Control de la Contaminació Acústica i Lumínica, de 4 de novembre de 2020. També es van rebre de la Direcció General de Polítiques Ambientals i Medi Natural els informes de la Sub-direcció General de Biodiversitat i Medi Natural, de 30 d'octubre de 2020, i de la Sub-direcció General d'Avaluació Ambiental, de 6 de novembre de 2020.

L'informe sobre la qualitat de l'aire, en resum, conclou el següent:

- Caldria identificar i quantificar l'efecte de les mesures sobre l'àmbit 40.
- Caldrà garantir que les mesures proposades permeten un transvasament modal cap a un transport públic efectiu.
- En aquelles àrees on la contribució màxima a les emissions sigui predominantment degut a una mobilitat de pas o connexió, caldrà garantir que les mesures previstes al PDI produiran una reducció de la capacitat viària de les principals infraestructures viàries que travessen el municipi.
- Per a aquelles àrees identificades amb risc de població exposada i on s'hi hagi previst un desenvolupament urbanístic o econòmic, caldrà que es consideri la nova mobilitat generada per tal de determinar si les mesures previstes seran suficients per absorbir els nous desplaçaments previstos.

En resposta a l'exposat, el document d'al·legacions apel·la a la inclusió de les modificacions exposades a continuació:

- No és possible caracteritzar de manera territorialitzada la demanda captada (vehicles privats motoritzats que s'eviten en circulació).
- El transvasament s'ha calculat a partir de les matrius de mobilitat d'acord amb les previsions socioeconòmiques i el model de simulació.
- No és de l'abast del PDI reduir la capacitat viària de les principals infraestructures que travessin aquests municipis.
- S'incorporarà com a determinació per als plans o projectes que derivin, dins del document resum del procediment d'avaluació ambiental estratègica.

L'informe de l'Oficina Catalana del Canvi Climàtic, en resum, conclou el següent:

- Caldria motivar de manera més detallada i explícita que només el 10% de la reducció de desplaçaments prevista al pdM és captada pel transport públic i, per aquest motiu, la contribució del PDI en les reduccions del pdM és d'un 1,2%.
- Caldria aportar dades del sumatori total d'emissions de GEH generades en la fase d'ús per a totes les actuacions, segons els resultats de l'eina d'avaluació ambiental d'actuacions, i contrastar-ho amb els càlculs fets en l'apartat 7.2 de l'EAE.
- Caldria que s'identifiqui de manera més concreta quin és el grau de vulnerabilitat als impactes del canvi climàtic de cadascuna de les diferents infraestructures planificades.

En resposta a l'exposat, el document d'al·legacions apel·la a la inclusió de les modificacions exposades a continuació:

- En l'EAE es motivaran de manera més detallada les assumpcions considerades per a la definició de l'objectiu de reducció d'emissions que integra el PDI.
- S'aportarà aquest sumatori en l'EAE.
- S'inclouran mapes per a cadascun dels 7 riscos climàtics considerats a l'estudi, en els quals se sobreposaran les actuacions proposades pel PDI per tal d'identificar clarament els impactes.

L'informe del Servei de Prevenció i Control de la Contaminació Acústica i Lumínica, en resum, conclou el següent:

CVE-DOGC-A-21063049-2021

- S'hauria de concretar en quines fases de la tramitació ambiental s'establiran determinacions per als instruments de desplegament per garantir que valoren acuradament l'impacte acústic i quines mesures correctores s'establiran.

En resposta a l'exposat, el document d'al·legacions apel·la a la inclusió de les modificacions exposades a continuació:

- En el document resum del procediment d'avaluació ambiental estratègica s'incorporaran determinacions per als plans o projectes de desplegament.

L'informe de l'Agència Catalana de l'Aigua exposava, en resum, el següent:

- Cal incorporar mesures que permetin garantir la protecció de les masses d'aigua en general així com la definició sobre el territori dels respectius plans especials o, en el seu cas, projectes, en què es concretaran els estudis ambientals locals, es definiran els riscos i efectes sobre la inundabilitat, i se sol·licitaran les autoritzacions pertinents.

En resposta a l'exposat, el document d'al·legacions apel·la a la inclusió de les modificacions exposades a continuació.

- En l'EAE s'incorporaran mesures ambientals en aquest sentit. A banda, en el document resum del procediment d'avaluació ambiental estratègica s'incorporaran determinacions per als plans o projectes de desplegament del PDI.

L'informe de la Sub-direcció General de Biodiversitat i Medi Natural, pel que fa al vector biodiversitat exposava, en resum, el següent:

- Es proposa que es desenvolupin noves mesures ambientals que considerin els aspectes següents: minimitzar l'afectació al valor ambiental del territori, racionalitzar l'ocupació del sòl, minimitzar la fragmentació dels corredors agroforestals i fluvials, espais protegits, zones humides inventariades i espais d'interès geològic, fauna protegida i amenaçada, zones de presència de flora amenaçada i hàbitats.

- També s'haurien de desenvolupar les mesures derivades de les propostes d'ordenació del planejament territorial: sòls de protecció especial, connectors ecològics i fluvials i punts crítics i condicions generals per a la implantació de noves infraestructures.

- Les actuacions recollides en el PDI s'hauran d'ajustar als instruments de planejament director (plans directors territorials i plans directors urbanístics) que desenvolupin les propostes del sistema d'espais oberts dels plans territorials parcials. També s'hauran de considerar mesures per ajustar-se a les propostes del planejament urbanístic (plans directors urbanístics, plans d'ordenació urbanística municipal i plans especials urbanístics) que s'hagin desenvolupat per a la conservació dels principals espais agroforestals existents.

En resposta a l'exposat, el document d'al·legacions apel·la al fet que en l'EAE s'incorporaran mesures ambientals en aquests sentits.

L'informe integrat sobre el medi ambient de la Sub-direcció General d'Avaluació Ambiental va fer les consideracions que a continuació s'exposen:

- Incorporar una descripció a escala més detallada dels traçats i les ubicacions dels projectes que pugui ser contrastada amb els mapes temàtics dels valors ambientals a avaluar.

- Detallar quines són les dades ambientals que s'han pres per determinar quins són els municipis amb problemàtica ambiental, en l'apartat 10.2.1 (definició de corredors per a la prioritització d'actuacions) de la Memòria tècnica del PDI.

- En l'apartat 10.2.3 (definició de la relació entre tipologies de corredors i programes d'actuació del PDI) de la Memòria tècnica del PDI no s'argumenten les accions relacionades amb la qüestió ambiental.

- Aclarir si la valoració en detall dels impactes ambientals de les variables biofísiques o territorials es fa a partir de l'anàlisi de les externalitats ambientals amb l'eina SAIT. Ampliar l'anàlisi ambiental de les actuacions previstes per evidenciar els impactes de la proposta conjunta.

- Ampliar i aprofundir la diagnosi i l'anàlisi dels efectes del PDI en termes de connectivitat ecològica.

CVE-DOGC-A-21063049-2021

En resposta a l'exposat, el document d'al·legacions apel·la a la inclusió de les modificacions exposades a continuació:

- La cartografia de detall s'inclou en les fitxes descriptives de cadascuna de les actuacions. A banda, les corresponents bases cartogràfiques de les actuacions previstes s'han emprat per generar nova documentació cartogràfica ambiental, sobreposant les actuacions sobre els diferents mapes temàtics ambientals.
- S'ampliaran les informacions contingudes en aquests apartats en els sentits que exposa l'informe.
- S'esmenarà l'EAE per tal d'aclarir que la valoració en detall dels impactes sobre la matriu biofísica i territorial es fan en el propi EAE, ampliant-se'n el nivell de detall i la concreció d'aquest exercici (efectes acumulatius, càlculs de superfícies i cartografia de detall).
- En l'EAE s'ampliarà la diagnosi ambiental, adoptant una escala de detall que sigui coherent amb la naturalesa, l'abast i la capacitat d'incidència del PDI com a instrument de planificació sectorial.

Quant a la resta d'administracions consultades, els aspectes ambientals rellevants de les seves aportacions han comportat les modificacions exposades a continuació.

L'informe del Consell Comarcal del Vallès Oriental va fer les consideracions que a continuació s'exposen:

- Cal prioritzar les actuacions més efectives en relació amb l'emergència climàtica i la qualitat de l'aire.

En resposta a l'exposat, el document d'al·legacions apel·la a la inclusió de les modificacions exposades a continuació:

- Les actuacions proposades en el PDI s'han analitzat pel SAIT (anàlisi cost-benefici que prioritza les actuacions més efectives, però també incorpora beneficis ambientals) i per l'anàlisi del cicle de vida (ACV) que se centra en els aspectes ambientals.

L'informe de l'Àrea Metropolitana de Barcelona (AMB) va fer, entre d'altres, les consideracions que a continuació s'exposen:

- Entre moltes aportacions en relació amb el detall d'actuacions, l'AMB exposa que cal fer la diagnosi ambiental segons àmbits funcionals, ja que la majoria d'actuacions del PDI es concentren a la regió metropolitana de Barcelona, l'àrea metropolitana de Barcelona i la ciutat de Barcelona.
- L'AMB proposa completar la diagnosi ambiental, sobretot en els aspectes de la matriu territorial, ja que l'impacte de les infraestructures es considera molt rellevant. En aquest sentit, cal generar un capítol de l'impacte de les infraestructures sobre el paisatge.

En resposta a l'exposat, el document d'al·legacions apel·la a la inclusió de les modificacions exposades a continuació:

- Es descarta modificar l'escala de treball de la diagnosi ambiental i es manté la pròpia del PDI tal com va resultar de les consultes efectuades per l'òrgan ambiental, si bé, en la valoració dels impactes associats a les actuacions del PDI, sí s'ampliarà l'escala per tal de poder-ne donar una visió més acurada.
- En l'EAE s'ampliarà la diagnosi ambiental, sobretot pel que fa a la matriu territorial, adoptant una escala de detall que sigui coherent amb la naturalesa, l'abast i la capacitat d'incidència del PDI com a instrument de planificació sectorial.

L'informe de l'Ajuntament de Barcelona va fer, entre d'altres, les consideracions que a continuació s'exposen:

- Preveure la valoració d'impactes associats en minimitzar les externalitats de les infraestructures. En aquest sentit, cal valorar altres factors com la ubicació dels *Park&Ride*, la reserva d'espais per a microplataformes de distribució urbana de mercaderies o la planificació de grans aparcaments de bicicletes en *hubs* de mobilitat, entre altres.

En resposta a l'exposat, el document d'al·legacions apel·la a la inclusió de les modificacions exposades a continuació:

CVE-DOGC-A-21063049-2021

- Els aparcaments *Park&Ride* inclosos al PDI es contempen en el corresponent pla director urbanístic, sotmès al tràmit d'avaluació ambiental estratègica simplificada, fet pel qual es descarta preveure una valoració d'impactes específica en el PDI. En relació amb les microplataformes de distribució urbana de mercaderies i els grans aparcaments de bicicletes en *hubs* de mobilitat, es considera que el seu impacte serà reduït i localitzat en punts del territori que ja tenen un elevat grau d'antropització i, en conseqüència, amb reduïda sensibilitat ambiental a no ser que s'estigui pensant en actuacions molt grans que hauran de respondre a l'avaluació ambiental que els sigui determinada per l'òrgan ambiental.

Finalment, s'han rebut respostes de moltes altres administracions, les demandes de les quals tenen a veure amb aspectes infraestructurals o de projecte concret, que no tenen implicacions ambientals directes: Ministerio de Transportes, Movilidad y Agenda Urbana, Consorci del Besòs, Grup Municipal d'ERC Avancem-Més a Badalona, Grup Municipal d'ERC a Viladecans i Grup Municipal d'ERC a Sant Adrià del Besòs; així com dels ajuntaments següents: l'Hospitalet de Llobregat, Sant Boi de Llobregat, Montornès del Vallès, Santa Perpètua de Mogoda, Mataró, Viladecans, Sabadell, Molins de Rei, la Roca del Vallès, Granollers, Badalona, Terrassa, Mollet del Vallès, Santa Coloma de Gramenet. I també de les organitzacions següents: Taula Mobilitat i Accessibilitat Badalona-FAVB, FEM Vallès, Volem el Trambaix al Pla, Pompas fúnebres de Badalona, RACC, PSC d'Igualada i Joventut Socialista de l'Anoia, RCD Espanyol, SPLAU, Hospital Trias i Pujol, Institut de Recerca Josep Carreras, SIETESS, PTP, FAVB i AV Besòs, així com de particulars, les quals es constata que no fan propostes amb relació directa amb el medi ambient.

El document resum també aporta una sèrie de determinacions finals en relació amb l'avaluació ambiental dels instruments de desplegament del PDI. Aquests instruments hauran d'avaluar la seva adequació ambiental als objectius determinats pel PDI, seguint una sèrie de determinacions específiques exposades en el document resum, sens perjudici de l'avaluació ambiental dels projectes que segons la legislació sectorial ho requereixin atenent als supòsits establerts per la Llei 21/2013.

Seguint amb la tramitació de l'avaluació ambiental estratègica, es considera que l'EAE s'adequa globalment al contingut exigint per la legislació vigent i pel document d'abast, i es valora de forma positiva la manera com s'integren en general els aspectes ambientals, quant a la diagnosi, els objectius i els criteris ambientals i l'avaluació de les alternatives, amb les precisions exposades.

Finalment, pel que respecta al seguiment, el document resum inclou un programa de vigilància ambiental (PVA). Concretament, el seguiment del PDI es materialitza en l'elaboració d'informes a dos ritmes temporals diferents: informes anuals de seguiment i revisió quinquennal. Els informes anuals de seguiment analitzaran el grau d'execució de les actuacions previstes i es contrastaran amb l'evolució de la població i la mobilitat en els diferents àmbits territorials. D'altra banda, la revisió quinquennal estudiarà el compliment del programa d'actuacions i les previsions de localització residencial, d'activitat i de grans centres d'atracció i generació de viatges, i de mobilitat que se'n deriva, per tal d'adaptar el programa d'actuacions incloent, fins i tot si fos el cas, les noves infraestructures que es consideressin necessàries.

Fonaments de dret

La Llei 21/2013, de 9 de desembre, d'avaluació ambiental, modificada per la Llei 9/2018, de 5 de desembre, estableix les bases que han de regir l'avaluació ambiental dels plans, programes i projectes que puguin tenir efectes en el medi ambient.

La disposició addicional vuitena de la Llei 16/2015, del 21 de juliol, de simplificació de l'activitat administrativa de l'Administració de la Generalitat i dels governs locals de Catalunya i d'impuls de l'activitat econòmica, estableix que, mentre no es dugui a terme l'adaptació de la Llei 6/2009, del 28 d'abril, d'avaluació ambiental de plans i programes, a la normativa bàsica continguda a la Llei de l'Estat 21/2013, de 9 de desembre, seran d'aplicació les prescripcions de la Llei 6/2009 que no contradiguin la dita normativa bàsica, d'acord amb les regles contingudes en la mateixa disposició.

L'article 5 de la Llei 6/2009, del 28 d'abril, estableix que els plans específics de mobilitat són objecte d'avaluació ambiental.

L'article 25 de la Llei 21/2013, de 9 de desembre, estableix que el procediment d'avaluació ambiental estratègica ordinària finalitza amb la formulació de la declaració ambiental estratègica per part de l'òrgan ambiental.

L'article 12 de la Llei 6/2009, del 28 d'abril, estableix que l'òrgan ambiental en relació amb tots els plans i els

CVE-DOGC-A-21063049-2021

programes objecte d'aquesta Llei és el departament de l'Administració de la Generalitat competent en matèria de medi ambient.

L'article 103 del Decret 277/2016, de 2 d'agost, de reestructuració del Departament de Territori i Sostenibilitat, estableix que correspon a la Direcció General de Polítiques Ambientals i Medi Natural exercir les competències que corresponen al Departament com a òrgan ambiental en matèria d'avaluació ambiental de plans i programes.

D'acord amb els fets i els fonaments de dret exposats anteriorment,

Resolc:

—1 Formular la declaració ambiental estratègica del Pla director d'infraestructures de transport col·lectiu 2021-2030 amb caràcter favorable.

—2 Recordar que cal donar compliment als requeriments de publicitat establerts a l'article 28 de la Llei 6/2009, del 28 d'abril, i a l'article 26 de la Llei 21/2013, de 9 de desembre.

—3 Notificar aquesta Resolució a l'Autoritat del Transport Metropolità de l'àrea de Barcelona i publicar-la al *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya* i al web del Departament de Territori i Sostenibilitat.

Contra aquesta Resolució no es pot interposar cap recurs, sens perjudici dels que siguin procedents en via judicial contra la disposició de caràcter general que hagi aprovat el Pla, o bé sens perjudici dels que siguin procedents en via administrativa contra l'acte d'aprovació del Pla, de conformitat amb l'article 25 de la Llei 21/2013, de 9 de desembre.

D'acord amb l'article 27 de la Llei 21/2013, de 9 de desembre, la declaració ambiental estratègica perd la vigència i deixa de produir els efectes que li són propis si, una vegada publicada en el *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya*, no s'ha aprovat el Pla en el termini màxim de dos anys des que es publiqui.

Barcelona, 2 de març de 2021

Ferran Miralles i Sabadell

Director general de Polítiques Ambientals i Medi Natural

(21.063.049)